

TRB01A116
అంబల దామ్య 5025

కర్షక ప్రబోధము

కవివర్మ

CE

A TRB01A116

కర్ణకప్రబోధము

కర్త :
చలసాని లక్ష్మీనారాయణవర్మ

కలవపాదుల

ప్రథమ ముద్రణ

౧౦౦౦

హక్కులు గ్రంథకర్తవి.

వెల : రు. 0-50

కార్వరి - చైత్రము - 1980 ఏప్రిల్.

గర్వకప్రబోధము

తొలి పలుకు

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేడు మహా కవీశ్వరులును, మహా పండితులును, మహా విమర్శకులును, బలువురుండఁగా నుత్తమంబగునీ పౌత్తంబునకు నన్నుఁ దొలిపలుకు వ్రాయుఁడని కోరుటలో శ్రీ చలసాని లక్ష్మీనారాయణవర్మగారి యాశయ మేమయి యుండునో తెలియదు. కాని దీనికిఁ దొలిపలుకును వ్రాయుట కర్హతలేదను విషయము నాకుఁ దెలియును. కవి రయితు బిడ్డ, రయితు, నేను రయితు బిడ్డను, రయితును, ఈ కారణంబుచేఁ దొలిపలుకును వ్రాయునభ్యాస మింత వఱకు లేకపోయినను, దీనికిఁ దొలిపలుకును వ్రాయుటకు సంతోషముతో సమ్మతించితిని.

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణవర్మగారినిఁ గవివర్ణయని పిలుతురు, శ్రీ కవి వర్మగారితో నాకుంగల పరిచయంబు గొలందియే, శ్రీ వర్మగారి నివాస స్థానము గన్నవరం తాలూకాలోని కల్వపాముల, కల్వపాముల, మనోజ్ఞ కవితాలతాల వాలము, ఇటీవల వీరు (120) కంద పద్యములను గర్వకయువకా యను మకుటముతో రచియించిరి - తత్పద్యంబులెల్ల గుంటూరు పురంబున, శ్రీ వట్టికొండ రంగయ్యగారి సంపాదకత్వంబున వెలువడుచున్న “ప్రజావాణి” యను వాఁ పత్రికలోఁ బ్రచురింపఁబడినవి - పద్యంబులు రసవంతంబులు,

శైలిసరళము, ధారయనర్థశము, ఈ కావ్యంబున లోకోక్తు
లును, జాతీయంబులును, బెక్కలు గలవు. చదివిన పద్యము
నేమరలఁ జనువంగు తూహలంబు గలుగును ఈ పద్యంబులను
దిలకించిన పాఠక మహాశయులకీ కవిగారి ప్రతిభ విది
తమగును —

తిండిదిని పగటి పూటన్

బండి విచురపోక, పొలము పట్టనఁ గృషిలో

నెండల వానల కోరిచి

కండలు గరగింపుచుయ్య కర్షకయువకా !

నీ వెప్పుడు నౌకరులను

వేవేగమె పొండటంచు వేమఱుఁ బలుకన్

బోవుచు బరుగిడి భాగ్యము

గావునఁ బొమ్మనను మెపుడుఁ గర్షకయువకా !

ఎద్దేడ్చిన శ్యవసాయము

వృద్ధికి రానేరదన్న వృద్ధుల సుద్దుల్

బుద్ధిం దలంచి, మేపిన

గద్దుసమీ నీకు సుఖము గర్షకయువకా !

ధర్మా ధర్మము తెఱుఁగక

నిర్మల మానసముతోడ నీతికి వశుడై

కర్మమని నమ్మి కొల్పెడి

కార్మిక సోదరుఁ గావు కర్షకయువకా !

భూవిభవమెంత కలిగిన

భావంబున గర్వముడిగి పండిత బనులన్

సేవించిన, నిరతము, నీ

కై వసమగు లోక మెల్లఁ గర్వకయునకా !

రైతు తిండిదిని పగలు నిద్ర పోరాదు బని చేయుటక
న్నఁడు బద్ధకింపరాదు. పొలములో సదా పని చేయవల
యును, అట్లు చేయని నాఁడు సరిగాఁ బండదు, ఎండకు
వానకు, సహింపవలయును, దిన మంతయుఁ బొలములోఁ
గడపవలయును, నౌకరులతో బొలమునకఁ బోయి పని
చేయుఁడని చెప్పి తమ గృహంబులయందే యుండు రయితలు
నాఁడు గొందఱు గలరను మాట యథార్థము నౌకరులు
రైతు వెంటలేనిచో వేళకఁ బొలమునకు వెళ్ళుటగాని పొల
ములో సరిగాఁ బనిచేయుటగా, జరగదు - రయితుడగ్గకు
న్నచో నౌకరు పని చేయును దగ్గఱలే చోఁ బని చేయఁడు
రైతు దానుగూడఁబనిచేయుచున్నచో నుత్సాహముతోనౌక
రెప్పుడఁ బని చేయును. కనుక రైతు తన నౌకరులను, బొల
మునకుఁ దీసికొని పోయి కూర్చుండక పని చేయవలయును
ఎద్దు లేనిచో రయితేమియును జేయలేడు ఎదును బాగుగా
మేపవలయును ఎక్కువగా శ్రమపెట్టరాదు. ఎదేడ్చుచున్న
రయితునకా వంతయయినను శ్రేయస్సులేదు, కార్మిక నితో
బ్బాటు లేకుండ రయితు వ్యవసాయమును జేయఁజాలఁడు
కార్మికుఁడు విద్యా విహీనుఁడగుట వలన, నతనికి ధర్మా
ధర్మములు దెలియవు. అజ్ఞానము వలన నతఁడేవయిన నపరా

ధములను జేయవచ్చును. తెలియక చేయును గనుక దయతో నాతని తప్పులను క్షమింప వలయును, భూవిభవము గలుగ గానె పెక్కు మంది గర్వపడుదురు. ఎన్నఁడును గర్వపడుట తగదు - పండితులను గౌరవింప వలయును, పరోపకార పరాయణుఁడు గావలయును, ఆనందముతో దానము చేయవలయును, నే నొకసారి యొక భూస్వామి యొద్దకేగి యొక కవీశ్వరునకు మేము సన్మానము చేసెదము, దయతో విరాళ మొసంగి తోడ్పడఁ బ్రార్థించుచున్నారమని వచియింప మీరు కవీశ్వరునకు సన్మానము చేసెదరా? మీపు నేను విరాళ మీయవలయునా? మీక, విరాళ మిచ్చినచోనాకే మి లాభమని ప్రశ్నించెను? ఎన్నఁడీ రీతిగా రయితుగాని, రయితుగాని వాడుగాని పలుకుట తగదు, “అదానదోషేణభవేద్దరిద్రః” అనెడి య్భూర్యోక్తినిఁ గలయందయుననుమరచి పోరాదు ఎప్పుడయిన. నే దేశమయినను యువకుల మీఁద నాధారపడి యుండును, దేశకల్యాణమునకుఁ దోడ్పడవలసిన వారు యువకులు, అందువలననే కవిగారు కర్షక యువకుల కెన్నో చక్కని విషయములను బోధించినారు. “కర్షకయువకా” యను మకుటము సముచితమయినట్లే యీ కావ్యరాజంబునకుఁ గర్షక ప్రబోధమను నామధేయము సముచితగా నున్నయది. ఇట్టి కావ్యంబు లీనాఁడు వెలువడుట యవసరము.

శ్రీ కవిగారెంత పలుకు “మిత్రసీతి సక్షత్రమాల, మహాశాస్త్రోత్తర శరకము, వత్సోపదేశము కల్పవల్లి, మల్లేశ్వర స్తోత్రము, శ్రీరామ స్తవము వత్సోపదేశము

ఒకటి, రెండుభాగములు, ఆనందప్రశ్నావళి, జాతీయగీతాలు
అను కావ్యంబులను రచించిరి. వీనిలో మొదటి యయిదు
కావ్యంబులు ముద్రితంబులు,

ఈ కవిగారిశ్లో ఆంధ్రభాషావధూటికెన్నో యమాల్యా
లంకారంబుల నొసంగి విద్యజ్ఞనంబుల స్తోత్రంబులు బాత్రు
లగుదురుగాక—

లక్ష్మీనారాయణుఁ డీ
లక్ష్మీనారాయణున కలఘు కృపతోడన్
లక్ష్మీని సంపూర్ణాయువు
నీత్యాస్థలమందొసంగ నే నర్థింతున్

పా మ ట్టు, } (భారతీ సమితి) ఇట్లు విద్యద్విధేయుడు,
12-10-58. } కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు

కావ్య పరిచయము

— —

“కర్న కయువకా” అని నోరార బిల్చిన కవివాణి అరుదుగా వినిపిస్తుంటుంది. పోతనవంటి కవిహాలమును కేలన్ బట్టి “హాలికులై న నేమి నిజదార నుతోదరపోషణార్థమై” అని కుమిలిపోయినాడీ “హాలికఖండము”లో నేటికీ “రైతుసేన మేదేశ సంక్షేమ”మని బయలుదేరిన దొక నిరూపణము.

“వ్యనసాయోత్పత్తియే మన పంచవర్షప్రణాళికలకు జీవగట్ట” అని మరొక నిరూపణము, తరుణములో కర్న కయువకునికి కన్నుని పిలుపువచ్చింది వర్మగారినుండి. పొలాల చెమటోడిచి కలమును కరమునబట్టి పండబారిన యీ కవిగారు, ఎండబారని తన కవితలో “భువిబ్రాహ్మ చీమలాదిగ | దివి నెగురుచు పొట్టగడపు ద్విజతతి వఱకున్ - భవదీయ కష్టనుఖములె కవితాగానములొనర్చు” అని ప్రోత్సహిస్తూ—

“అనువదినాలుగు విద్యల మెఱుగె నది బ్రహ్మవిద్య” అను సిద్ధాంతాన్ని “అనువదినాలుగు విద్యల మెఱుగె నది సేద్యవిద్య” అని మార్చి నవ్యసందేశమిస్తున్నారు — చూడండి యీ వి చేసిన హితోపదేశాలు—

“తాకట్టులలో శ్రమజీవుల వంచింపక” ‘పిచ్చిగ కొలతలు గొల్వక, కచ్చితముగ గూలినిమ్మ’ కూలీలను “నూతన కూరిమి జూపిన, గారొక్కొక్కపుత్రసములు” అంతేకాదు; ‘హాలమున్ కరమున బట్టుక, పొలముల దలక్రిందొనర్చి’ భూమిగల ప్రాణికోటుల, సేమంబే మదిని జింజించి” అని

లోక సంగ్రహదృష్టినికలిగిస్తున్నారు కర్న కయువకునికి, సరేగాని
 “భావంబున గర్వముడిగి, పండితజనమున్, సేవించి” అని
 సలహానిచ్చే యీ కవివర్మగారు - ఆ పండితజనమునే, “ఏ
 మయ్యా! నీనాడుగాని, నీయబ్బనాడుగాని మారైతుగాని
 గూర్చి, ఒక్క మంచిమాటాడినావాయవి యడగరాదా!
 పోనియ్యండి. “హలమా - కలమా” అనే వివాదలో “కట్టు
 నకున్ నాటిగలదె” అని హలానికే తన ఓటునిచ్చి “ప్రాసెస్
 ఆరెననంబు కరణము అనే కవిగారిచ్చిన మందలింపు అతనిని
 “ఎస్” అన్న కలెక్టరుకూ చెందుతుంది “హలికులగూడి ధన
 మిడి, కాలవ ద్రవ్వించు కొనుము” “కృషిలో దోడ్పడు
 కుమ్మరి.....కమ్మరులకు భాగమిమ్ము” అని వినోబా గారి
 సహకార వాదము సమర్థిస్తూ “పాలేరున కప్పుసప్పు బట్టలు
 పసలున్, ఈ లేక పొరుగువానికి, కౌలునకీ వలదు” అని భూ
 సంస్కరణల బిల్లు గుర్తుకు తెస్తున్నారు కవిగారు. “గృహమం
 దాలింగూడు కనాలుగు కాలములు సుఖింపుచుయ్య” “కష్టే
 ఫలి నాదొలి పలుకునెంచి, మరలిన, గలుగును సంతృప్తి
 మదికి” అని యీ కవిగారు చేసిన యాశీర్వాద మేనాటికైనా
 ఫలించకుంటుందా! నేటి ప్రజారాజ్యములో—

“తులసీ రసపానంబున । గలుగు వెసన్ కఫహరంబు” అని
 గృహవైద్యము చెప్పిన కవిగారు “తులసీరసపానంబున । గలుగు
 వెసన్ ఇహపరంబు” అనుమాట వదిలి వాస్తవికత సంగీకరించి
 నారు “తొలికరి వానలు గురిసిన । మొలకలకున్ కల్లి” అని
 మొదలిడి తుదివరకు, పదిపదారు పద్యాలలో పెద్దలనాటి
 వ్యవసాయ శాస్త్రమును, కర్నకునికి చక్కగా నేర్పుటేగాక కవి

వర్మగారు కవితా కృషిలో, వ్యవసాయ కృషిలో చేయి
తిరిగినవారు గనుక, తియ్యని పలుకులలో శాస్త్రమును
కవితలో చెప్పగలిగినారు.

రాజేంద్ర నగరము
గుడివాడ
డి 3-11-58

ఉభయభాషా ప్రవీణ
సూరప నేని శోభనరావుగారు

రచనాత్మక కల్పన

మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞులు కవిత్వమును రచనాత్మక
కల్పన యందురు. రచనాత్మకకల్పనలో కలుగు చైతన్య
చిత్రములు మనస్సుయొక్క పర్యవేక్షణకు లోబడియుండును.
కవియొక్క మనశ్చైతన్య సీమలయందు సుందరములగు విశి
ష్టములైన చిత్రములు తాండవించుచుండును. కవి శ్రద్ధను
వినియోగించి, ప్రతి చిత్రమును పరిశీలించి, విస్తీర్ణించి
మార్చి, దిద్ది, మెరుగులు పెట్టి సంపూర్ణమగు సుందర రూప
మును ఇతరుల చైతన్యమున నెలకొల్పును. అందుచేతనే
రచనాత్మక కల్పన (కవిత్వము) నిత్య నూతనమైన అనువిత్తి,

రచనాత్మక కల్పనల నొసర్చు కవుల లక్ష్యము కళాభివృద్ధి విజ్ఞానాభివృద్ధి ప్రజాక్షేమము ప్రకృతియందలి నిగూఢరహస్యములను కవితన రచనాత్మక కల్పనలో జోడించును. పై ఉదాహృత విషయములందుమన కవిగారుఎంతవరకు కృతకృత్యులైనదిగమనింతమునుందర మైనమనోబింబములు స్వానుభవము మీద నాధారపడి యుండును. మన కవి వర్మగారి మనోబింబములు స్పష్టములై స్వానుభవము కల్గియున్నవి ఉదా॥ వచ్చని పైరుల నడుమను, ముచ్చట బుట్టించు బహుళ మోదముతోడన్ నిచ్చలు మెలగెడు రైతుల కచ్చెలు పొడసూప నీకు కర్షకయువకా !

ప్రకృతినిగూఢ విషయములను చెప్పటయందీ కవిదిట్ట.

(1) చీమలు చెల్లెక్కినచో, భూములు పండునుగదోయి...

(2) ఆరుద్ర. వాన గురిసిన, దారిద్ర్యము దారిబట్టి తప్పక పోవును...

(3) తూనీగలు దిరుగుచున్నఁ దొందరలోనే, వానలువచ్చుట ధృవ మని । కానన భూములు ఫలింపఁ గర్షకయువకా!

ఆభిప్రాయముల క్రమబద్ధమైన సమీకరణ జేయుట లోనీ కవి కడు నేర్పరి

స్వాతిని బడు చినుకులకై

మూతులు విప్పకొనికాచు, ముత్తైపు చిప్పల్

నూతులు, గోతులు నిండగ

కొతుక మందెదరు జనులు కర్షకయువకా !

కర్నక యువకుల ప్రబోధింనుటలో వర్మగారు చాల
 పరకు కృతకృత్యులైరి - శైలిసరళాతి సరళమై బహుమధుర
 ముగా నున్నది వీరి పుస్తకము చదువు నపుడు కవి బ్రహ్మ
 వీటుకూరి వారి క్షేత్ర లక్ష్మీస్ఫురణమి వచ్చుచున్నది.

‘టక్కు నేర్పెడి కవుల గంటాలనేర్పు కన్న,, ఇట్టి కర్నక !
 కార్మిక ప్రబోధములు నేడు దేశమున కెంతేని
 యవసరము —

కవిరాజ చికిత్సాలయము

గుడవాడి ది 3-11-58

డాక్టర్

త్రిపుర చేని వెంకటేశ్వర్రావు

×××

అ భి ప్తా య ము

శ్రీ కవివర్మయను బిరుదముగల శ్రీ చలసాని లక్ష్మీ
నారాయణవర్మగారు నేడు నాయుంటికి దయచేసి నా కీ
“కర్నక ప్రబోధమును వినిపించి నా యభిప్రాయముం గోరి
నారు. నేనీ గ్రంథ మక్కడక్కడ కొంచెముగా జదివినాడను
ఇందు నాకు మిత్రకోటిం చేరిన శ్రీ కోగంటి దుర్గా మల్లి
ఖాష్టనరావుగారు వ్రాసిన తొలిపలుకులు జదివి గ్రంథ విశే
షము లెరింగికొంటి. ఇది కందపద్యములతో నులభశైలిలో
విరాజిల్లు చున్నది. కర్నక యువకుడు చేయవలసిన విధు
లన్నియు నాక విధముల వివరించినారు.

కం॥ పాఠులును భట్టు మూర్తులు
వీరభటులు నీయశంబు - వినుతి యొనర్పన్
గూరిమి విత్తము నొసగెడి
కారుణ్యగుణాధ్య! పూజ్య! కర్నక యువకా!

ఇట్టి ధర్మబోధకమగు పద్యము లెన్నో యున్నవి
శైలి సరళముగాను సరసముగా నున్నది. ఇది పర మోప
యోగ గ్రంథమని విన్నవించు చున్నాను.

రాజమండ్రి,
డి 28-11-59

ఇట్లు,
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి
ఆస్థాన కవి.

xxii

వి న తి

పతిత లోకానికొక ప్రబోధము నివ్వాలని, నేను వ్రాసిన యీ చిన్ని కావ్యకుసుమాన్ని ఆఘ్రాణించి, దాన్ని గురించి తెప్పిన నా మిత్రులు ఉభయ భాషాప్రవీణులగు శ్రీయుతులు సూరపనేని శోభనరావుగారికి నా అభివందనలు.

విరుర్యనాత్మకంగా నా యీ పూవురేకులను, “ర చ నా త్మ క కల్ప న ” లో రూపకల్పన చేసిన శ్రీ త్రిపురనేని వెంకటేశ్వరరావుగారికి నా వందనములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వాస్థాన పండితులు, కవిసార్వభౌమాది బిరుదాంకితులయిన యీ శ్రీశాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచ్చిన అమూల్యాభిప్రాయం. నా యీ కుసుమానికొక రంగుగా దోహద మిచ్చింది. శ్రీవారి ఆశీర్వాదానికి అర్హుణ్ణి కావాలని ఆశిర్వాదానికి కృతజ్ఞత తెల్పుకొంటున్నాను.

విద్వాన్ ఉభయ భాషా ప్రవీణ, బాల, కవి, కోకిల, కోగంటి దుర్గా మల్లిఖార్జునరావుగారు “తొలిపలుకులు వ్రాసినందుకు నా సంతోషము” కృతజ్ఞత వెల్లడిస్తున్నాను.

ఎప్పటికప్పుడు నా యీ పద్యములన్నియు, తమ “ప్రజావాణి” పత్రికలో ప్రచురించి నన్ను ప్రోత్సాహ పరచిన మ. రా. శ్రీ. వట్టికొండ రంగయ్యగారికి నా నమస్కారములు.

సంసంస్కృతాంధ్ర భాషలలో పాండిత్యము గలిగియు కర్నకుడై రాణించి జీవిస్తున్న వెల్లంకి రాజారావునకీ కృతికన్యనిచ్చి కృతార్థుడనై దీవిస్తున్నాడ.

సరసు, శీరచనలోని, దొసగులను తెలిపితే మలిసారి ముద్రణలో సరి దిద్దుకుంటానని మనవి.

ఇట్లు,

చ. ల. నా. వర్మ

దీ వెన

శ్రీ తస్మి దయ బడసిన

రైతు యువకుడైన వాని - రాజారావున్

భూతల హాలికపాలిని

ఖ్యాతి గలిగి, సంశయద్ధి - గన దీవింతున్ —

చక్కెర చెఱకొత్పత్తికి

మిక్కిలి భువి కృషి యొనర్చి-మేధాశక్తిన్

పెక్కు విధంబుల జాటుచు

గ్రక్కించితీ వధిక పంట-కర్ష కయువకా—

కుంభిని, కూపజలంబుల

రంభాతరు నారికేళ - రమ్యవనంబున్

జంబీరంబుల బెంచుట

సంబర మొదవించు, గాంచు-జన సంతతికిన్—

కవి వర్మా ! రారమ్మని

భవనమునకు నన్ను పిలువ - బనిచినవాడై

సవినయ సంభాషణముల

వ్యవసాయ చరిత్ర గృతిగ-వ్రాసిన యెడలన్

అచ్చు నొత్తింపగా, ధన

మిచ్చెద నెంతైన సరియె-యిపుడే మీకున్

పుచ్చుకొనిపోయి పఠితలు

మెచ్చు కొనగ రచన సల్పు-మీయనియడుగన్—

XXIV

౫౧

కల శీల విద్యల-గుణమణివగు నిన్ను
కోరి వరించెనా - కృతికుమారి
పిలచిన పెదవెత్తి - పలుకు బల్కు-పెగాని
మితిమీరి నుడువని-మెలత, దీని

కరమంది నిరత బు-వరదాన ధర్మాల
పాత్రుల గుర్తి చి - ప్రాపొసంగి
కవి పండితుల గోష్టి-గావించి, పూజించి
యాశీస్సులను గాంచి-వాసి బెంచి

సప్తసతాన యుతుడ్చి-జగతి నెగడి
దినదినంబును కీర్తి వర్ధిల్లు చుండ
సతిసుతానేక సేవక-జనులు గొలువ
రాణ నొప్పార గొవోయి-రాజరాయ—

కర్నక ప్రబోధము

[కవివర్మ]

శ్రీలక్ష్మీ నిలయంబై

బాలానందమున కాట - పట్టగు గృహమం

దాలిం గూఢక నాలుగు

కాలములు సుఖంపుమయ్య - కర్నక యువకా !

హరి, గాయత్రీ, వంశ్యుల

గురువరులను, సత్య, సుబ్బ - కోవిద యుగళిన్

స్థిరభక్తి భావ బలమున

కరములు జోడించి గొల్తు - కర్నక యువకా !

సీతారాముల పదములు

చేతంబున నీల్పి ముక్తి - జెందిన ఘనులన్

మాతాపితల దలంచెద

భ్యాతి గలుగ, గృతికి, జగతి - కర్నక యువకా !

కుక్కుటము తెక్క విదలిచి

కొక్కురుకో యనుచు నిక్కి - కూసినతోడన్

బ్రక్క దిగి పాలికాపును

గ్రక్కున రమ్మనుచుఁ బిలువు - కర్నక యువకా !

తెలతెలవాటక ముందే

మెలకువ గని పొలముపోయి - మించిన ప్రేమన్
గులకాంత తోడుపడఁగాఁ

గలకాలము గృషిని సలుపు - కర్నక యువకా !

అఱువది నాలుగు విద్యల

మెఱుఁగైనది సేద్యవిద్య - మిత్రులతోడన్
నిరతముఁ జరించి యంతః

కరణంబున నిలుపుమోయి - కర్నక యువకా !

అఱకం బూనిచి కోడెలఁ

దరుణంబున దుక్కి దున్ని - తగు విత్తనముజ్
గొఱు గట్టి వదలి వసుధను

గరమరుదగు ఫలముఁ గొనుము - కర్నక యువకా !

నూతనమయిన వధంబులఁ

జేతోమోదమున నూహ - చేయుచు సతమున్
రైతుల కెఱుంగఁ బల్కుచు

ఖ్యాతిని నిఁజెల్పిమోరి - కర్నక యువకా !

మీసము దువ్వుచు నవ్వుచు

వాసినిఁ జేకూర్చెఁ బెద్ద - వారంచును, నీ
వాసన మలంకరింపక

కాసులు గడియింపవలయుఁ - గర్నక యువకా !

నిరతంబుఁ బచ్చియాకులు
దఱచుగ నిడి గుంటలందుఁ దడుపుచు నీటన్
ముఱుగునటు మట్టిగప్పినఁ
గఱవగునే యెరువు నీకుఁ గర్నక యువకా !

బీదలు సాదులురాఁగా
లేదని వచియింపకుండ - లేశంబయినన్
సాదమిడుచుండు మెప్పుడు
గాదునుమీ వెలితి నీకుఁ గర్నక యువకా !

భువిఁబ్రాకు చీమలాదిగ
దివినెగురుచుఁ బొట్టఁ గడుపు - ద్విజతతివఱున్
భవదీయ కష్ట సుఖములె
కవితాగానము లొనర్చుఁ గర్నక యువకా !

వంగోలు జాతి గిత్తలు
శృంగంబులు నిడుపుగల్గి - చుఱుకగునడకన్
శృంగారం బొలికించుచుఁ
గంగునఱంకెలను వేయుఁ గర్నక యువకా !

ఎడేడ్చిన వ్యవసాయము
వృద్ధికి రానేరదన్న - వృద్ధుల సుద్దుల్
బుద్ధిం దలంచి మేపినఁ
గద్దుసుమీ నీకు సుఖము - కర్నక యువకా !

నీ వెప్పుడు నౌకరులను
 వే వేగమే పొండటంచు - వేమఱుఁబలుకన్
 బోవును బరుగిడి భాగ్యము
 గావునఁ బొమ్మనకు మెపుడుఁ గర్నక యువకా !

రారమ్మని కూలీలను
 జేరఁ బిలిచి ముందు నడచి - చేయుచుఁ బనులన్
 దూఱక కూరిమిఁ జూశినఁ
 గా రొక్కో పుత్రసములు - గర్నక యువకా !

ధర్మాధర్మము లెఱుఁగక
 నిర్మల మానసముతోడ - నీతికి వశుఁడై
 కర్మమని నమ్మి కొల్పెడి
 కార్మిక సోదరునిఁ గావు - కర్నక యువకా !

ఇచ్చకములాడి ధాన్యము
 నిచ్చెడి సమయాన నిలిచి - నిశ్చయ బుద్ధిన్
 బిచ్చిగఁ గొలతలు గొల్వక
 కచ్చితముగఁ గూలినిమ్ము - కర్నక యువకా !

మాలలఁ గనుఁగొని తొలఁగుచు
 గోలగ బిట్టఱచి తిట్టి - కొట్టక మదిలో
 జాలినిఁ దాలిచి నిరతముఁ
 గాలము గడపంగవలయుఁ గర్నక యువకా !

కమతంబు గుదిరి వేడన్

దమరిచ్చిన యస్ససప్పు - తాకట్టలలో

శ్రమజీవుల నంచింపక

శ్రమముగఁ గైకొనుము సొమ్ము - కర్నక యువకా !

పాతేరు ప్రాణసముదని

కూలీనిఁ గుమారుఁ డనుచుఁ గూర్మిని వానిన్

ఆలుం బిడ్డల శాశ్వత

కాలముఁ గాపాడు విడక - కర్నక యువకా !

ఇంచుక కపటం బెఱుగక

యంచితముగఁ బనులఁజేయు - నా కార్మికులన్

వంచించిన నగుఁ బొలమును

గంచెయె దిగమ్రింగినట్లు - కర్నక యువకా !

ఉఱుముల సడి చెవిసోకిన

వెఱవక మెఱుపును గాంచి - వింతగ మదిలో

మురిసెడు నిను దరిసించినఁ

గరమమదగుఁ బ్రజల కెల్లఁ గర్నక యువకా !

కఱవులు గలిగిన వేళల

నిఱుపేదలఁ గాంచి గంజి - నీళ్ళిడి ప్రేమన్

దరిఁజేర్చి యాదరించెడి

కరుణాభరణుండ వీవు - కర్నక యువకా !

నను నమ్మి కష్టపడు నెడ
నిను మఱువక యిష్టఫలము - నిచ్చెద ననుచున్
మును వరము నిచ్చె వసుమతి
గనుకఁ గనకు ముందు వెనుక - కర్నాటక యువకా !

భూదేవిని సేవింపుచు
సాధుసమారాధనములు - జరపిన యెడలన్
రాదేమి లోటు గూటికిఁ
గాదన కన్నంబుఁ బెట్టు - కర్నాటక యువకా !

తిండి దిని పగటి పూటన్
బండి నిదురపోక పొలము - పట్టునఁ గృషిలో
నెండల వానల కోరిచి
కండ్లలు గరగింపుమయ్య - కర్నాటక యువకా !

హలమును గరమునఁ బట్టుక
పొలములఁ దలక్రిందొనర్చి - పోసిన విత్తున్
మొలచి ఫలియింప జనులకుఁ
గలుగును నవశక్తి, భుక్తి - కర్నాటక యువకా !

భువి గల్గు జీవసంతతి
కవసరమగు యుత్తు దీర్ప - నాహారంబున్
జవసత్వము లమరింతువు
కవి సన్నత ! గణ్యాచరిత ! కర్నాటక యువకా !

భూమిగల ప్రాణికోటుల
సేమంబే మదిని సతముఁ - జింతించి యశః
కాముఁడనై కృషిఁజేసిన
క్షామంబులు సమయుగాదె - కర్నక యువకా !

శుద్ధమగు జ్యేష్ఠ పూర్ణిమ
నెద్దులఁ బూజించి క్రొత్త - యేర్పాకకు, నీ
ముద్దియనుగూడి సాగుము
ఖద్దరు దుస్తుల ధరించి - కర్నక యువకా !

ఘోరమగు మండుటెండల
నారుమడినిఁ బెంచి, చేల - నాటఁగ వ్రాసెన్
ఆరవ నంబరు కరణము
గారియ మేరీతిఁ గడచుఁ - గర్నక యువకా !

దేవుం డిచ్చిన నీటిన్
భూవసతికిఁ దగినరీతిఁ బూర్తిగ నెపుడున్
వోవకునీయ రొసఁగఁడు
గావలసిన రొక్కమిడక - కర్నక యువకా !

కుక్షింభరులై సతతము
భక్షణ మొనరింపఁ బంచ - భక్ష్యాన్నంబుల్
దత్క్షణ మిమ్మును నోమరి
కక్షి ని శిక్షింపు నెదకీ - కర్నక యువకా !

అర్జీలకుఁ బనులగునా ?
 తర్జన భర్జన లొనర్చి - తన దుర్గుణముల్
 వర్జింపక పెద్దలపై
 గర్జించుచుఁ గూరుచున్నఁ గర్నక యువకా!

ప్రాపెవ్వరు లేరనుచున్
 వాపోవుచు నటకచేయి - వదలకుమోయి!
 యాపద లనిశము నీతోఁ
 గాఁపుర మొనరింపఁబోవు - కర్నక యువకా!

చింతింపకు మాపదలకు
 సంతోషింపకుము సిరులు - శాశ్వతమనుచున్
 శాంతముఁ దాలించి మది, భూ
 కాంతా ! కనకాధినాథ ! - కర్నక యువకా !

నుజన స్నేహ మొనర్చుచు
 నజరామరమైన యశము - నార్జించి సదా
 కుజనుల కుట్రల కెదలో
 గజిబిజి పడఁగూడ దెవుడుఁ గర్నక యువకా !

భూవిభవ మెంత గలిగిన
 భావంబున గర్వముడిగి - పండిత జనులన్
 సేవించిన నిరతము నీ
 కై వసమగు లోకమెల్లఁ గర్నక యువకా !

దిక్కులు గాంచుచు నడవకు

మెక్కువ మాటాడఁబోకు - మెవ్వరితోడన్

డక్కరుల ప్రక్కఁ జేరకు

కక్కుర్తిగఁ దిండిదినకు - కర్నక యువకా !

తిరిగెదవు చిమ్మచీకటి

గుఱులింపక దారి తోన్న - గుట్టెడి తేలున్

దఱిమెడి కుక్కకు వెఱవక

కఱచెడి పాములను గనక - కర్నక యువకా !

బట్టెలు పైఁబడి పొడుచున్

గొట్టెలు జెట్టులును బక్క - కుక్కలు నక్కల్

గుఱ్ఱములు దన్ని కఱచున్

గఱ్ఱను జేపట్టకున్నఁ గర్నక యువకా !

గట్టులఁ బెట్టుము గడ్డల

మట్టియెరువు తోలి - చెత్త, మడినింపుమురా

గట్టుము పశువులఁ బొలమునఁ

గట్టింపుము మేకమందఁ గర్నక యువకా !

దేహము దాపం బొందును

రోహిణి గొడ్పులకుఁ బగిలి - రోళ్ళును రెండౌ

గేహమున కింకనైనన్

గ్రహచారం బనక, కదలు - కర్నక యువకా !

నెట్టెలు గొట్టిన భూమిన్
బట్ట చవిటినేలనైనఁ బదునొనరించున్
గొట్టెలు పండఁగ నాగలి
కట్టనకు న్నాటిగలకె ? కర్నక యువకా !

కన్నులు కెఱచిన దాదిగఁ
దక్కుచుఁ దన పొట్టపొడిచి - త్రవ్వినగానీ
మన్నించి యన్న మొసగెడి
కన్న జనని గాదె పుడమి - కర్నక యువకా !

ఎంగిలి యుమ్మడి నడకకు
భంగము గలిగించి, కాచి - బాధపఱచినన్
బొంగి జలమిచ్చి ప్రోచెడు
గంగను బూజింపు భక్తిఁ గర్నక యువకా !

ఆలోచనలోఁ గడపక
సాలెల్లను నీరు నడవ - సరిపడునటులన్
హలికులఁ గూడి ధనమిడి
కాలువఁ ద్రవ్వించుకొనుము - కర్నక యువకా !

కూలీలు దొరకఁబోరని
పాలేరున కప్పుసప్పు - బట్టలు పనలున్
ఈలేక పొరుగువానికిఁ
గొలున కీవలదు పొలము - కర్నక యువకా !

కుంచెడు గడింపకుండిన
వచింన నడుమెత్త కలివ - వండనియెడలన్
మించిన సంసారంబునఁ
గంచము నిండదుగదోయి - కర్నక యువకా !

అండగల యూరు నారసి
కండగలుగు నల్లనేల - గనులంబడుచో
నుండియటఁ గాపురము, భూ
ఖండము గడియింపు, విడక - కర్నక యువకా !

సారతర ధాన్యరాసుల
ధారుణిఁ బండించి ప్రజలఁ దన్పుటవలనన్
భారత యువజన మండలి
గౌరవ భాజనుఁడ పీఠ - కర్నక యువకా !

ఇమ్మహిఁ గృషిలోఁ దోడ్పడుఁ
గుమ్మరి, కంసాలి, సాలె, గొల్లలు, గొడుల్
దొమ్మరి, చాకలి, మంగలి,
కమ్మరులకు భాగమిమ్ము - కర్నక యువకా !

తోడుకొని పాలికాపును
గూడ, మరచి బండిపై నఁ గోమలితోడన్
వేడుక విహరించుటకై
కాడెద్దులఁ గట్టినడుపు - కర్నక యువకా !

ఆలి మెయిన్ బిల్లలతో
సాలంతయు నింటఁ బైట - శ్రమలంబడినన్
శీలక్షి కృప గల్గదు
కాలంబేగతినిఁ గడచు - కర్నక యువకా !

ఇల్లును, మంచముఁ గంచము
నల్లని పూసలకు మించి - నగలధికముగా
నిల్లాలు గోరదెన్నఁడు
గల్లులుఁ గపటములులేని - కర్నక యువకా !

కులశీల రూపసంపద
బలయావన బంధుమిత్ర - బలగములున్నన్
సులభముగ సఖులతోడను
గలహింపఁ గడంగఁబోతు - కర్నక యువకా !

వ్యవసాయ శాస్త్ర మర్థము .
వివరముగా నెఱిగి తిరిగి - వివరించి, సదా
నవ విధులనాటి పైరులు
కవకవలాడునటు పెంచు - కర్నక యువకా !

అనుదినము నిండు మనసునఁ
గనుఁగొనుచున్నట్టి జనప - కట్టలు, దాణా
తిన, త్రాగ జలము నిడి, గో
గణములఁ బోషింపుమోయి - కర్నక యువకా !

క్షీరములు గుడిపి లేగకుం

దీరుప నీ ఋతుమునెల్ల దినదినమందున్

భారీగిత్తల నీయఁగఁ

గారణమగు గోవుఁ గొల్పు - కర్నాటక యువకా !

సతతము దున్నుచు భూమిన్

వెతలొందుచు బండి నడపి - వివిధ విధాలన్

గుతుకంబుఁ గూర్చి నీకు

స్థితియగు పశుగణముఁ గనుము - కర్నాటక యువకా !

పాలును బెరుగున్ వెన్నలు

వేళగడవనీక పొట్ట - విచ్చుఁగ దినమున్

గ్రోలుచుఁ బనులను నాలుగు

కాలములం గడపుమయ్య - కర్నాటక యువకా !

భూవలయంబునఁ గల్గిన

గోవులు డను సాకు మనుజు - కోటికి భక్తిన్

జీవితకాలము శ్రమ నిడి

కావించు విశేషసేవ - కర్నాటక యువకా !

పలలమ్ము గొమ్ము లెమ్ములు

మలమాత్రము లిచ్చుఁ బైరు - పంటలఁ బెంచున్

ఇలఁ గూలియుఁ జర్మం బిడి

కలిగించును బాదరక్ష - కర్నాటక యువకా !

తడయక, గోవుల, బట్టెలఁ
దుడుచుచు శాంతంబుతోడ - దుగ్ధముకొఱ్ఱకై
విడుపుము దూడలఁ జేపన్
గడవలతోఁ బితికితెమ్ము - కర్నక యువకా !

అవ్వయు మేల్కొని గాజల
సవ్వడి లయ తాళగతుల - సంతస మొదపన్
జివ్వన నధిని మధించును
గవ్వముతో ఘటమునందుఁ గర్నక యువకా !

ధరణిని జన్మస్థలమును
గురు బంధులఁ దల్లిఁ దండ్రుడి గూరిమి చెలులన్
మఱచి మనయింట మసలెడు
గరిత నెపుడుఁ గారవింపు - కర్నక యువకా !

స్త్రీ జన చిత్తం బెప్పుడు
సాజముగాఁ బడయఁగోరు - సారెలు, చీర
తాజా పూవుల సరములు
గాజలు గొనితెచ్చి యిమ్ము - కర్నక యువకా !

తీటిక వేళను నీకై
నారీమణి నీటఁబోసి - నానిన పిదపన్
వారిచి తిరుగఁబోసిన
కారపు సెనగలు భుజింపు - కర్నక యువకా !

సృష్టింగల చిత్రంబులు

సృష్టంబుగఁ గంటఁగాంచి - భావంబులరన్

ఇష్టములు వడయ నెంతటి

కష్టములను మఱవవచ్చుఁ గర్నక యువకా !

ఆంధ్రావని గిరి తరువుల

యందంబునకున్ హృదయము - నందు ముదంబున్

జెంది వినుతించు చూపఱు

కందోయికి విందొసంగు - కర్నక యువకా !

పొరుగింటి పొయ్యి రాజిన

దఱుచై తన కంటిసీరు - ధరణిన్ దొరలన్

నిరతము దురపిల్లెడి, ము

మ్మరుల దరినిఁజేరఁ జనదు - కర్నక యువకా !

తొల్లిటి యుగముల దేవత

లెల్ల సురను గ్రోలి రనుచు - నెంచి మనసునన్

యిల్లును దేహము గుల్లగఁ

గల్లును సేవింపఁజోతు - కర్నక యువకా !

తులసిగల ప్రాంగణంబునఁ

దొలఁగి చనున్ నూక్షిజ్ఞాతి - దుష్టక్రిము, లీ

తులసీ రస పానంబునఁ

గలుగు వెసన్కఫ హరంబు - కర్నక యువకా !

ఇలపై నిరంతరంబును

గలిగిన మాత్రము భుజించి - కట్టే ఫలినాఁ
దొలిపలుకు నెంచి మసలినఁ

గలుగును సంతృప్తి మదికిఁ - గర్నక యువకా !

నీ పంచఁ చేరుకుంటి, కు

రూపుల, కంధులకుఁ గుప్తు - రోగులకెల్లన్ -
సాపాటున కందించుచుఁ

గాపాడు దయాస్వరూప ! కర్నక యువకా !

బీదల బిడ్డలు రానీ

సాధువు లరుదేరనిమ్ము - సన్మతితోడన్
ఆదరమున ధర్మంబును

గాదన కిచ్చుట గుణంబు - గర్నక యువకా !

పాఱులును భట్టుమూర్తులు

వీరభటులు నీ యశంబు - వినుతి యొసర్పన్

గూరిమి విత్తము నొసఁగెడి

కారుణ్య గుణాఢ్య ! పూజ్య ! కర్నక యువకా !

భూదేవీ సేవావ్రత

సాధన సంపత్తిఁ బడసి - శ్రమియించి, సదా

బీదల కొసఁగుచు, బిచ్చము

గాదెల కెత్తింపు కొంత - కర్నక యువకా !

కోమటి కాపులు బాపలు
 సామర పండితుల కున్ని - పట్టయి పుడమిన్
 శ్రీమంతమగుచు రాజులుఁ
 గ్రామమునకు స్వామివీపు - కర్న కయువకా !

వచ్చని పైకుల నడుమను
 ముచ్చటఁ బుట్టించు బహుళ - మోదముతోడన్
 నిచ్చలు మెలగెడు రైతుల
 కచ్చెలు పొడసూపనీకు - కర్న కయువకా !

బొండున గింజలు గలవై
 దండిగలవి నెవకి తెచ్చి - తంపటిపైనన్
 గుండ్రముగఁదిప్పి కాలిచి
 కండెలురెండిఁగదయ్య - కర్న కయువకా !

పందుము పండింపనిచో
 బంధువులరుదెంచు తఱినిఁ బండుగలందున్
 విందుల నై వాహికములఁ
 గందులపప్పుండ వలదె - కర్న కయువకా !

తరుణీతనయులఁ గూడుక
 నిరతంబతిశ్రద్ధతోడ - నేలను గొల్వన్
 బెరుగును బైరుం బంటలు
 గఱవులు గఱవొను ధరణిఁ గర్న కయువకా !

దొడ్డయుసాహారము లని
యిడ్డెనలు న్నడలు మెక్కకెన్నఁడుఁ బ్రేమన్
బిడ్డలతో నోగిరమును
గడ్డపెరుగు గలిపి కుడుపు కర్నకయువకా !

ముదితలు రాగముఁ దీయుచు
సదనంబునఁ గూరుచుండి - సతతము విధిగా
మృదువగు నేకులరాట్నపుఁ
గదురున్ ద్రిప్పంగ నొప్పుఁ గర్నకయువకా !

ఇలరెడ్ల తెగలపేళ్లును
బలుజాతుల నడ్ల పేళ్లు - బ్రహ్మకునయినన్
దెలుపంగఁ దరము గాఢను
కలకాలపుఁ బలుకు వినవె - కర్నకయువకా !

చిరచిర నరిగెడు గరితకుఁ
జురచుర తనమేనఁ జెమట - చుక్కలుపొడమెన్
జరణములు బొబ్బలెక్కెను
ఖరకరుకిరణములుసోకి - కర్నకయువకా !

బొమముడివేయక సతతము
సుమములుగై సేయ నిమ్ము - సుందరగాత్రిన్
శ్రమదీప్తిపోవునట్టులు
గమనీయంబైనప్రేమఁ గర్నకయువకా !

కన్నియ నిలఁ బడి మంచెను
జొన్నలుదిను పక్కిగములఁ జూచివడిసెలన్
దిన్నగ రాలను రువ్వుట
కన్నుల పండువగుఁ గదర - కర్నకయువకా !

పంటల పసఁ గనఁదలఁచినఁ
బెంటను విరజిమ్మి పైరు - పెంచిన జాలున్
గుంటకుఁ బుట్టెడు రాలున్
గంటికి ముచ్చట నొసంగఁ గర్నకయువకా !

గట్టిగ సేద్యమొనర్పన్
గొట్టుము తుప్పలను బుట్ట - గుట్టల నెల్లన్
జెట్టులను నాటి పెంచఁగఁ
గట్టుము కంకణము కరము - గర్నకయువకా !

వరిమొక్క నాటు దినములఁ
దిరిగి తిరిగి పదములటుగు - తీరున నెపుడున్
జరణంబుల పుండ్లగుడున్
గతి దూపము నిడఁగమానుఁ గర్నకయువకా !

నిలబడిన మూన పచ్చగ
బలపడి పలుపిలకలొదవి - పైకొనిరాఁగా
జలము లిడియెరువు రాలిచి
కలుపును దీయింపుమోగు - కర్నకయువకా !

కలుపుందీయని మడియును
శిలపై విగ్రహము చెక్కి చేర్చని గుడియున్
నిలయంబులేని బడియును
గలిగిన ఫలమేమికద్దు ? కర్నకయువకా !

పట్టుకొని చేతఁ గొడవలి
పట్టిలి బిగఁబట్టికోసి - పడవైచి వడిన్
జట్టికొనివచ్చి పనలను
గట్టుము వేయంగఁ గుప్పఁ గర్నకయువకా !

మోళ్ళను మొక్కల నెల్లన్
వ్రేళ్ళను బెకలించివేసి - వేమఱునెఱెలన్
నీళ్ళను జిమ్మి సమంబుగ
గళ్ళంబునఁ గుప్పనూర్పు - కర్నకయువకా !

వడిగల కోడెల బంతిని
నడపించుచు గింజలూడి -- నలిగిన పిదపన్
దుడిచి విదలించి చుట్టను
గడియము నిలఁబెట్టుమయ్య - కర్నకయువకా !

రాలిన ధాన్యము లోఁగల
తాలును వరి గడ్డిపొట్టు - దరలింపంగఁ
జాలినయెత్తున నిలఁబడి
గాలికిఁ దూర్పారఁబట్టు - కర్నకయువకా !

పరిశుభ్ర పడిన పిమ్మట
సరకెల్లను గొలిచి, గోనె - సంచులలోనన్
బురమునకుఁ దోలిముంగిట
గరిసెలు గట్టించు కొనుము - కర్నకయువకా !

సదనము చుట్టును మిగులన్
ముదమిచ్చెడి పూలజాతి - మొలపించి, సదా
యుదకమిడి, నిమ్మ, మామిడిఁ
గదళీవృక్షములఁబెంచు - గర్నకయువకా !

పాకములోనికి ససియగు
శాకముచేకూరదన్న - సామెత, వితగా
నేకాలముఁగా యలనిడు
కాకర చెట్టొకటినాటు - కర్నకయువకా !

చేయక కాలాతీతము
వేయవలయుఁ దరుణమెరిగి - విరివిగఁ జెట్లన్
దీయకు, మంగడి, కూరలు
గాయించి దినంబులినుము - కర్నకయువకా !

అల్లుకొనఁదాటియాపలు
పిల్లలకగు నాటగిలక - పెద్దల చదరల్
ఇల్లుాడుచు చీపురగున్
గల్గిచ్చును బెల్లమునకు - గర్నకయువకా !

కల్పించుసొంపు గొంపకుఁ
దల్పంబగుఁ జాపలల్ల - దడిగట్టనగున్
మల్పుకొనఁజేద త్రాళ్ళగుఁ
గల్పతరువు గదరతాడి కర్నకయువకా !

తొలకరి వానలుగురిసిన
మొలకలకున్ దల్లియనుచు - ముందటి పెద్దల్
తెలిసివచియించి చేసిరి
కలుముల చెలి చెలిమి విడక కర్నకయువకా !

చీమలు చెల్లెక్కినచో
భూములు పండునుగదోయి - పూర్తిగనను, నా
సామెత లింటింట నెపుడు
గ్రామస్థులు చెప్పుకొందు - కర్నకయువకా !

వానలరాకడ వెండియుఁ
బ్రాణము పోకడ నెటింగి - ప్రకటించెడి, యా
ధీనిధులగు పండితులను
గానమురా కలలనైనఁ గర్నకయువకా !

భరణీ కా రైను వర్షము
గురిసిన యెడ మెట్టనేలఁ గొట్టలు, గందుల్
వరిగలుఁ జోళ్లును, జొన్నలుఁ
గరమొప్పఁగఁబండి యొలుగుఁ గర్నకయువకా !

మృగశిరలో బిందించిన
మిగిలిన కాత్తెలను గురియు - మేఘములనుచున్
మగువలు సయితము నుడివిరి
గగనము దిక్కరయనేల? కర్నకయువకా !

ఆరుద్రవాస గురిసిన
దారిద్ర్యముదారిఁ బట్టి - తప్తకపోవున్
నారీమణి చేర్చు ధనా
గారంబున వెల్లిలేక - కర్నకయువకా !

కార్తికపు మాస వర్షము
పూర్తిగమును గంగజేసి - పొలముల, కఱవున్
మూర్తీభవింప జేయును
కర్తవ్యం బెరుగనీక - కర్నకయువకా !

స్వాతినిఁ బడు చినుకులకై
మూతులు విప్పుకొని కాచు - ముత్తైపుఁ జిప్పల్
నూతులు, గోతులు, నిండఁగ
గౌతుక మందెదరు జనులు - కర్నకయువకా !

మానినులు పల్కుచుందురు
తూనీగలు దిరుగుచున్నఁ దొందరలోనే
వాసలు వచ్చుట ధ్రువమని
కానన భూములు ఫలింపఁ గర్నకయువకా !

మూలయను కా రైవర్షము
 గూలిచి నీ కొంపముంచి - గుల్లయొనర్పన్
 దేలుచు జ్యేష్ఠను నిన్నున్
 గాలంబను కూలవఱిచి - గర్వకయువకా !

కుండెత్తిపోసి నట్టులు
 మెండుగ వర్షములు చిత్త మేఘాల్ గురియన్
 బండుననెఁ జింత చెట్టులు
 ఖండితముగ రెట్ట మతము - గర్వకయువకా !

వల్లభుడు లేని వనితకు
 జల్లుపడిన మాఘమునకు - జతపడుననుచున్
 ఉల్లేఖించిన, నుడువులు
 గల్లులుగా నెంచ కెపుడుఁ గర్వకయువకా !

పృథివిని ఫాల్గుణివానలు
 పది పనులకుఁ జెఱుపొనర్చు - బాధలు గూర్చున్
 నిధినున్న మణి వదల్చును
 గదలక పెద్దమ్మనిల్చుఁ గర్వకయువకా ॥

అందుకొని కలము హలముగ
 సందేహము నలగదున్ని - చక్కని, పదనా
 డెందమును మడినిఁగూరిన
 గందంబులప్రోవు నిడితిఁ గర్వకయువకా !

భవవారధి నీగుట్టకై
వ్యవసాయపుఁ గథనుగైత - వ్రాసిన వాడన్
జవులూరఁ గమ్మవృద్ధుఁడఁ
గవివర్మయనుచుఁ బిలుతురు - గర్వకయువకా !

పది, తొమ్మిది, వందల యే
బది, యెన్నిది, వత్సరములఁ బదియవజూలై
యిది, భక్తిని సంపూర్తిగ
గ్రధితం బొనరించినాడఁ గర్వకయువకా !

ఇదిశ్రీహరితన గోత్ర పవిత్ర చలసాని లక్ష్మీదేవీ
పాపయ్య వర్మల ప్రథమ పుత్రుండును మిత్రనీతి,
కల్పవల్లి, వత్సోపదేశము, మహేశాష్టోత్తర
శతకాద్యనేక గ్రంథ కర్తయు నగు
లక్ష్మీనారాయణ వర్మ విరచిత
కర్ణకప్రబోధము సర్వము
— సంపూర్ణము —

27

కవివర్మ గ్రంథాలు

		రు.	పై.
కల్పవల్లి	—	0	75
కర్ణక ప్రబోధము	—	0	50
మల్లేశ్వర స్తోత్రము	—	0	12

-: అచ్చులో నున్నవి :-

మహేశాష్టోత్తర శతకము
మిత్రనీతి నక్షత్రమాల
వత్సోపదేశము

-: రా ను న్న వి :-

అనంద ప్రశ్నావళి
పర్మోపదేశము - (1)
" (2)

శ్రీరామ స్తవము
జాతీయ గీతాలు.

కవివర్మ

బ్యాంకుపేట, కలవపాడుల పోస్టు,
వయా - ఇందుపల్లి

(కృష్ణజిల్లా)

Check List

Book Number	TRBOJA116	Date	16/02/22
Front Cover	Yes	Back Cover	Yes
Blank Pages	CI, 26, 27		
Missing Pages			
	No		
Prepared By	Mounika	Cutting By	Mouni
Scanned By	Sandhya	Pages	47